

**Bruselj, 3. oktober 2025
(OR. en)**

13029/25

**COPEN 272
CYBER 252
ENFOPOL 330
JAI 1275
DATAPROTECT 222
COSI 163
IXIM 199
CATS 46
FREMP 241
TELECOM 310
CT 117**

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Dostop do podatkov za učinkovite kazenske preiskave – stanje

Zagotavljanje zakonitega dostopa do podatkov o elektronskih komunikacijah za namene odkrivanja in pregona ter kazenskih preiskav je prednostna naloga Sveta, ki je še posebej pomembna v okviru boja proti hudim kaznivim dejanjem in organiziranemu kriminalu ter terorizmu.

Komisija je 24. junija 2025 na podlagi dela skupine na visoki ravni za dostop do podatkov za učinkovito odkrivanje in pregon (v nadaljnjem besedilu: skupina na visoki ravni), ki je maja 2024 izdala priporočila¹, novembra 2024 pa sklepno poročilo², in na podlagi sklepov Sveta o dostopu do podatkov za učinkovito odkrivanje in pregon³ z dne 12. decembra 2024 predstavila Kažipot za zakonit in učinkovit dostop do podatkov za odkrivanje in pregon⁴ (v nadaljnjem besedilu: Kažipot). Evropski svet je v sklepih z dne 26. junija 2025 institucije EU in države članice pozval, naj sprejmejo nadaljnje ukrepe za okrepitev sodelovanja na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter pravosodja, tudi glede učinkovitega dostopa do podatkov za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.⁵

Predsedstvo želi ministre in ministrice za pravosodje opozoriti zlasti na vprašanja hrambe podatkov (1), zakonitega prestrezanja komunikacij (2) in horizontalnega izziva šifriranja (3).

1. Hramba podatkov

„Hramba podatkov“ se nanaša na obveznost ponudnikov storitev, da določeno obdobje hranijo nevsebinske podatke (informacije o naročnikih, naslove IP, metapodatke o prometu in lokaciji), da jih je mogoče dati na voljo organom odkrivanja in preгона za namene kazenskih preiskav.

Skupina na visoki ravni je eno od treh poglavij sklepnega poročila namenila hrambi podatkov. Med ključnimi vprašanji so v poročilu izpostavljeni trenutna razdrobljenost nacionalne zakonodaje in dodatni izzivi, ki jih predstavljajo ponudniki povrhnjih storitev, vključno s pogosto uporabljanimi aplikacijami za pošiljanje sporočil za mobilne telefone. Skupina na visoki ravni kot možno rešitev navaja vzpostavitev usklajenih minimalnih pravil za hrambo in dostop. Zavzema se tudi za okrepitev sodelovanja med ponudniki storitev in strokovnimi delavci.

¹ 11281/24.

² 15941/2/24 REV2.

³ 16448/24.

⁴ 10806/25.

⁵ EUCO 12/25.

Komisija v Kažipotu navaja, da bo pripravila oceno učinka, da bi ustrezno posodobili pravila EU o hrambi podatkov. Ocena učinka se je začela izvajati maja 2025 in naj bi bila dokončana v prvem četrtletju leta 2026. Komisija prav tako odločno poziva Europol in Eurojust, naj si še naprej prizadevata za racionalizacijo sodelovanja s ponudniki komunikacijskih storitev in naj v sodelovanju s temi ponudniki pripravita katalog podatkov, ki jih obdelujejo za svoje poslovne namene.

V okviru Sveta je Delovna skupina za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (COPEN) na seji 19. maja 2025 obravnavala vprašanje hrambe podatkov, pri čemer se je osredotočila na morebitni prihodnji zakonodajni predlog EU o tej zadevi. Na drugi seji 25. septembra 2025 je delovna skupina COPEN razpravljala o ustrezni vsebini in merilih za ta instrument, tudi glede na zahteve iz sodne prakse Sodišča Evropske unije. V obeh primerih je bil cilj izmenjati mnenja in prispevati k tekočemu delu Komisije.

Glede na oceno učinka, ki jo pripravlja Komisija, predsedstvo meni, da bi lahko bil ključni napredek v letu 2026 začetek razprav o zakonodajnem predlogu za pravila EU o hrambi podatkov.

2. Zakonito prestrezanje komunikacij

Zakonito prestrezanje organom omogoča, da pridobijo prikrit dostop do komunikacij v realnem času.⁶

Skupina na visoki ravni je v sklepnem poročilu navedla, da „čeprav je zakonito prestrezanje tradicionalnih telekomunikacij še vedno bistveno orodje v številnih preiskavah, se je učinkovitost tega ukrepa drastično zmanjšala, saj telekomunikacijske storitve zdaj večinoma zagotavljajo drugi akterji: iz različnih virov je razvidno, da se približno 97 % vseh mobilnih sporočil danes pošilja prek aplikacij za pošiljanje sporočil, kot so WhatsApp, Facebook Messenger in WeChat, medtem ko tradicionalna sporočila SMS in MMS predstavljajo le približno 3 % sporočil.“

⁶ Zajema tudi dostop do komunikacije z le malo zamude, kot je podrobneje pojasnjeno v sklepnem poročilu skupine na visoki ravni.

Skupina na visoki ravni je navedla več priporočil, tudi s ciljem zagotoviti izvršljivost zahtev za zakonito prestrežanje za vse vrste ponudnikov elektronskih komunikacijskih storitev. Med njimi so pojasnitev opredelitve in področja uporabe zakonitega prestrežanja, opredelitev potrebnih zaščitnih ukrepov, pojasnitev koncepta krajevne pristojnosti za podatke, preučitev, kako bi lahko z evropskim preiskovalnim nalogom bolje podprli učinkovitost čezmejnih zahtev za zakonito prestrežanje, in spodbujanje oblikovanja dvostranskih sporazumov s tretjimi državami o dostopu do podatkov v realnem času. Strokovnjaki na podlagi nadaljnje analize in ocene učinka na dolgi rok priporočajo zasnovo instrumenta EU o zakonitem prestrežanju (sestavljene iz mehkega prava ali zavezujočih pravnih instrumentov) za namene odkrivanja in pregona, v katerem bi se določile izvršljive obveznosti za ponudnike elektronskih komunikacijskih storitev v EU.

Komisija v Kažipotu navaja, da bo predlagala ukrepe za izboljšanje učinkovitosti čezmejnih zahtev, s čimer bo okrepila obstoječe instrumente, kot je evropski preiskovalni nalog (do leta 2027), in da bo preučila ukrepe za vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev za vse vrste ponudnikov komunikacij, pri čemer bo določila najučinkovitejši pristop za obravnavo tistih, ki ne sodelujejo.

Med danskim predsedovanjem bodo države članice pozvane, naj predstavijo svoje prakse in trenutne omejitve pri izvajanju čezmejnih ukrepov zakonitega prestrežanja, zlasti v okviru evropskega preiskovalnega naloga ter dvostranskih in večstranskih sporazumov.

3. Horizontalno vprašanje šifriranja

Prav tako je pomembno še naprej obravnavati izziv, ki ga predstavlja šifriranje, kar zadeva dostop do podatkov za učinkovite kazenske preiskave, vključno z zgoraj navedenimi vprašanji hrambe podatkov in zakonitega prestrežanja. Številne službe za varstvo zaupnosti komunikacij in zasebnosti ter za kibernetsko varnost zdaj uporabljajo šifriranje od konca do konca, kar lahko organom odkrivanja in pregona zelo oteži pridobivanje zakonitega dostopa do berljivih komunikacijskih podatkov.

Komisija v Kažipotu napoveduje, da bo leta 2026 predstavila poseben tehnološki kažipot za šifriranje, da bi opredelila in ocenila rešitve, ki omogočajo zakonit dostop do šifriranih podatkov, hkrati pa ščitijo kibernetško varnost in temeljne pravice. Za doseg tega cilja Komisija ustanavlja skupino strokovnjakov, ki naj bi z delom začela jeseni 2025.

Komisija bo prav tako podprla raziskave in razvoj novih zmogljivosti za dešifriranje, da bi se Europolu zagotovile zmogljivosti za dešifriranje naslednje generacije (od leta 2030).

Naslednji koraki in usklajevanje

Vprašanje dostopa do podatkov za učinkovite kazenske preiskave je kompleksno in zahteva večdisciplinaren pristop. Da bi zagotovili učinkovitost prihodnjega dela in upoštevanje vseh vidikov, dansko predsedstvo meni, da je bistveno vključiti različna pripravljalna telesa Sveta, tudi tista, ki so pristojna za notranjo varnost in sodelovanje na področju odkrivanja in pregona, sodelovanje v kazenskih zadevah in kibernetško varnost. Svet je v sklepih z dne 12. decembra 2024 pooblastil Stalni odbor za operativno sodelovanje na področju notranje varnosti (COSI), da v sodelovanju z Usklajevalnim odborom za področje policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah (CATS) usklajuje, obravnava in spremlja izvajanje Kažipota. Dansko predsedstvo je pripravilo podroben pregled predvidenih dejavnosti v zvezi z dostopom do podatkov za učinkovito odkrivanje in pregon z razdelitvijo nalog in časovnim razporedom, ki ga je odbor COSI obravnaval 18. septembra 2025.⁷

Dansko predsedstvo meni, da je zelo pomembno še naprej zagotavljati, da bodo ministri in ministrice za notranje zadeve in za pravosodje pozorno spremljali razvoj na področju dostopa do podatkov za učinkovito odkrivanje in pregon, da bi organom odkrivanja in pregona zagotovili potrebna orodja za učinkovit pregon kaznivih dejanj ob doslednem spoštovanju temeljnih pravic. V ta namen bo ob koncu predsedovanja pripravljen informativni dopis za Svet, ki bo zajemal dejavnosti, izvedene v okviru različnih struktur Sveta.

⁷ 12381/25.